

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

1. **Zastúpenie prevodcu obchodného podielu nadobúdateľom**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/30/2020 zo dňa 29. 4. 2021
2. **Dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok ako zvýhodňujúci právny úkon**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/64/2020 zo dňa 27. 1. 2021
3. **Prekluzívna lehota pri stavbe bez stavebného povolenia**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Asan/17/2019 zo dňa 10. 3. 2021
4. **Email o zamietnutí sprístupnenia informácií**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžik/1/2020 zo dňa 27. 1. 2021
5. **Opätovné uplatnenie predkupného práva**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/208/2019 zo dňa 28. 9. 2021
6. **Požadovanie vysokej peňažnej náhrady za užívanie veci namiesto jej vrátenia ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 27Co/43/2020 zo dňa 17. 3. 2021
7. **K uvedeniu informácií podľa § 10a zákona o ochrane spotrebiteľa v reklamačnom poriadku**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 14S/106/2019 zo dňa 8. 10. 2020
8. **Deliktuálna zodpovednosť pri posunutí začiatku platnosti diaľničnej známky zo strany Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. v rozpore s dátumom úhrady**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 2Sa/38/2020 zo dňa 17. 6. 2021
9. **K vzdialenosti, na ktorú možno uložiť obmedzenie, resp. zákaz približovania neodkladným opatrením podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP**
Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 7Co/37/2022 zo dňa 13. 5. 2022
10. **K zmluvnému odkazu na umiestnenie všeobecných obchodných podmienok na webe a k možnosti konvalidácie ich neprípojenia k zmluve**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 26Cob/18/2018 zo dňa 6. 9. 2018
11. **K možnosti oddelenia časti dojednania o výške úrokov, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, od časti dojednania predstavujúceho výšku, ktorá je s nimi v súlade**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 13CoCsp/60/2020 zo dňa 16. 6. 2021
12. **K premlčaniu práva na vyplnenie blankozmenky**
Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 4CoZm/4/2018 zo dňa 27. 2. 2019
13. **K možnosti dojednania predkupného práva s obligačnými účinkami pre iný prípad, než scudzenie; k možnosti uplatnenia predkupného práva pri prechode vlastníctva**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Co/59/2020 zo dňa 13. 5. 2021
14. **Spoločník s.r.o. nemá právo vyžadovať, aby jeho právo na informácie a kontrolu podľa § 122 Obchodného zákonníka plnil jeho splnomocnenec**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 26Cob/28/2016 zo dňa 27. 4. 2017
15. **Zoznam platiteľov dane za ubytovanie nie je daňovým tajomstvom**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 14S/38/2020 zo dňa 3. 6. 2021

1. Zastúpenie prevodcu obchodného podielu nadobúdateľom

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/30/2020 zo dňa 29. 4. 2021

Anotácia:

V konaní o určenie neplatnosti rozhodnutia jediného spoločníka pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia žalobca v odôvodnení žaloby uviedol, že bol jediným spoločníkom a jediným konateľom spoločnosti s r. o. od založenia spoločnosti, teda od 12.04.2006. Rozhodnutím jediného spoločníka žalovaného pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia spoločnosti zo dňa 22.03.2016 bol daný súhlas k prevodu 100 % obchodného podielu patriaceho žalobcovi na tretiu osobu, ktorou je Y. E., zároveň bol žalobca odvolaný z funkcie konateľa spoločnosti a do funkcie konateľa bol vymenovaný Y. E.. Pri prijatí rozhodnutia jediného spoločníka pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia spoločnosti za jediného spoločníka (žalobcu) konal Y. E. na základe plnomocenstva zo dňa 15.10.2015, ktoré bolo podpísané dňa 10.12.2015. Žalobca podal žalobu podľa § 131 ods.1 Obchodného zákonníka, a to ako bývalý spoločník a konateľ žalovaného, ktorého sa priamo týka napadnuté rozhodnutie. Rozhodnutím jediného spoločníka bol daný súhlas na prevod jeho obchodného podielu v spoločnosti a zároveň bol odvolaný z funkcie konateľa spoločnosti. Žalobca bol zbavený svojho majetku ako aj funkcie konateľa.

V dovolacom konaní ide o právnu otázku posúdenia platnosti rozhodnutia jediného spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným prijatého zástupcom jediného spoločníka na základe plnomocenstva udeleného jediným spoločníkom zástupcovi, ktorým rozhodnutím bol zastúpený odvolaný z funkcie konateľa spoločnosti a do funkcie konateľa spoločnosti bol vymenovaný zástupca. A na základe ktorého rozhodnutia bol realizovaný bezodplatný prevod 100 % obchodného podielu jediného spoločníka v tejto spoločnosti s ručením obmedzeným na konajúceho zástupcu.

Dovolací súd rieši otázku, či udelenie plnomocenstva bez obmedzenia vylučuje konflikt záujmov medzi zastúpeným a zástupcom, resp. či udelenie plnomocenstva bez obmedzenia pri konaní zástupcu za zastúpeného vylučuje rozpor so záujmami zástupcu, keďže v danom prípade zástupca nekonal len za zastúpeného, ale zároveň konal aj vo vlastnej veci, pričom konaním za zastúpeného zbavil zastúpeného funkcie štatutárneho organu obchodnej spoločnosti a do tejto funkcie vymenoval sám seba a bezodplatne prisvojil majetok zastúpeného.

Právna veta:

Pri posudzovaní rozporu medzi záujmami zastúpeného a zástupcu je potrebné vychádzať predovšetkým z povahy konkrétneho právneho úkonu a prihliadnuť tiež na všetky okolnosti danej veci. V prípade odplatného právneho úkonu vo všeobecnosti platí, že predávajúci sa snaží vec odpredať za čo najvyššiu kúpnu cenu a naopak, snahou kupujúceho je, dosiahnuť čo možno najnižšiu kúpnu cenu. V otázke kúpnej ceny preto spravidla existuje rozpor v záujmoch predávajúceho a jeho zástupcu, ak zástupca súčasne vystupuje na strane kupujúceho (výnimka by mohla nastať, ak by zastúpený v dohode o plnej moci stanovil kúpnu cenu napevno – resp. konkrétne, teda uvedením presnej peňažnej sumy alebo iným spôsobom, ktorým ju možno nepochybné určiť). Uvedené závery vyplývajú z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/217/2007, ktoré sú analogicky aplikovateľné aj na prejednávany spor, pretože hodnota prevádzaného obchodného podielu je determinovaná hodnotou spoločnosti a stret záujmov by nebol daný vtedy, ak by zastúpený v dohode o plnej moci nezameniteľne a výslovne stanovil túto hodnotu.

Dovolací súd zdôrazňuje, že v každom prípade je potrebné skúmať, či nedochádza k stretu záujmov medzi zástupcom a zastúpeným (za daných okolností jediného spoločníka) a či tento stret je riešiteľný podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Len ak výsledkom tohto skúmania bude záver, že právna úprava Obchodného zákonníka na kolíziu záujmov medzi zástupcom jediného spoločníka a jediným spoločníkom ako zastúpeným na konkrétnu situáciu nedopadá, bude prichádzať do úvahy analogické použitie § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Právna oblasť: Obchodné právo, Občianske právo

Právny inštitút: Prevod obchodného podielu, Platnosť uznesenia valného zhromaždenia, Zastúpenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 22 ods.2, § 495
513/1991 Zb. – § 115, § 131

2. Dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok ako zvýhodňujúci právny úkon

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/64/2020 zo dňa 27. 1. 2021

Anotácia:

V dovolacom konaní súd posudzoval otázku, či dohoda o započítaní pohľadávok uzatvorená medzi úpadcom a ním spriaznenou osobou predstavuje zvýhodňujúci právny úkon podľa § 59 zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Právna veta:

Zvýhodňujúcim právnym úkonom podľa § 59 zákona o konkurze a reštrukturalizácii je aj dohoda o vzájomnom započítaní pohľadávok uzatvorená medzi úpadcom a ním spriazneným veriteľom, keďže ňou v rozpore so zásadou pomerného uspokojovania veriteľov dochádza k zániku pohľadávky spriazneného veriteľa započítaním protipohľadávky úpadcu, z hodnoty ktorej by inak prichádzalo do úvahy pomerné uspokojenie nezabezpečených pohľadávok veriteľov úpadcu pred možnosťou uspokojenia podriadenej pohľadávky spriazneného veriteľa.

Právna oblasť: Obchodné právo, Konkurz a reštrukturalizácia

Právny inštitút: Konkurzné konanie, Zvýhodňovanie veriteľa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 7/2005 Z. z. – § 59

3. Prekluzívna lehota pri stavbe bez stavebného povolenia

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Asan/17/2019 zo dňa 10. 3. 2021

Anotácia:

Sťažovateľ sa dopustil priestupku tým, že ako stavebník uskutočnil predmetnú stavbu rodinného dvojdomu bez stavebného povolenia.

Predmetom sporu je posúdenie skutočnosti, či došlo k zodpovednosti žalobcu za predmetný priestupok v dôsledku uplynutia dvoch rokov od jeho spáchania.

Právna veta:

V prípade, že stavebný úrad obce na základe štátneho stavebného dohľadu zistí, že stavebník začal stavbu rodinného dvojdomu bez stavebného povolenia, dopustí sa stavebného priestupku podľa § 105 ods. 3 písm. b/ stavebného zákona č. 50/1976 Zb. V takomto prípade ide o trváci správny delikt a stavebný priestupok trvajúceho charakteru trvá až do ukončenia protiprávneho konania.

Zákon, ak vychádzame z analógie legis, sankcionuje u trvajúceho priestupku práve udržiavanie protiprávneho stavu. U trvajúceho priestupku je jeho znakom konanie páchatela spočívajúce vo vyvolaní a následnom udržiavaní protiprávneho stavu. Je charakteristický i tým, že na dobu jeho páchania sa hľadí ako na jeden skutok a jeden priestupok, resp. správny delikt, a to až do okamihu ukončenia protiprávneho stavu.

Ak sa trváci priestupok prejednáva z úradnej povinnosti a vytvorený protiprávny stav nebol doteraz ukončený, začína plynúť 2 ročná prekluzívna lehota na prejednanie trvajúceho priestupku (§ 20 ods.1 PrZ) okamihom doručenia oznámenia o začatí priestupkového konania subjektu, ktorý je podozrivý z jeho spáchania.

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Stavebné konanie, Priestupok

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 50/1976 Zb. – § 105 ods. 3 písm. b)
372/1990 Zb. – § 20 ods. 1

4. Email o zamietnutí sprístupnenia informácií

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžik/1/2020 zo dňa 27. 1. 2021

Anotácia:

Žalobca žiadal obec žiadosťou o sprístupnenie informácií/dokumentov ohľadne špecifikovanej stavby. Emailovým podaním zo dňa 28.12.2018 na emailovú adresu žiadateľa – žalobcu vo vzťahu k jeho žiadostiam zo dňa 12., 13. a 14.12.2018, ktoré sa týkali sprístupnenia informácií k stavbe, obecný úrad uviedol, že čo sa týka chodníka, rozhodnutie k tejto výstavbe nájdené na internetovej stránke obce zverejnené vyhláškou dňa 22.10.2018. K jeho ďalším požadovaným informáciám uviedol, že keďže stavebný úrad započal svoju činnosť len v októbri, nedisponuje zatiaľ počítačovou technikou na splnenie jeho požiadaviek a tieto informácie mu môže sprístupniť pri jeho osobnej návšteve, každý pracovný pondelok v úradných hodinách od 7.30 do 15.30 hod.

Právna veta:

Podľa názoru kasačného súdu, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nejde o rozhodnutie v zmysle § 18 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z. v spojení s § 47 Správneho poriadku, ak povinná osoba oznámi žiadateľovi elektronickou poštou (emailom), ako tomu bolo v predmetnom prípade (príp. telefonicky), že mu informácie nesprístupní a prípadne aj uvedie dôvody nesprístupnenia informácií. Rozhodnutie sa totiž vyznačuje tým, že je obsiahnuté na listine. V takomto prípade sa táto odpoveď neberie do úvahy a predpokladá sa, že povinná osoba nevydala písomné rozhodnutie (§ 18 ods. 2 zákona č. 211/2000 Z. z.), v dôsledku čoho po uplynutí zákonnej lehoty vzniká fikcia zamietavého rozhodnutia.

Právna oblasť: Správne právo, Ústavné právo

Právny inštitút: Slobodný prístup k informáciám

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 211/2000 Z. z. – § 18

5. Opätovné uplatnenie predkupného práva

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/208/2019 zo dňa 28. 9. 2021

Anotácia:

V dovolacom konaní súd posudzoval otázku, či relatívna neplatnosť právneho úkonu o prevode spoluvlastníckeho podielu z dôvodu nedodržania predkupného práva, je úplná alebo môže byť aj len čiastočná. Ďalej sa vyjadril k možným postupom po vyslovení takéhoto právneho úkonu za relatívne neplatný.

Právna veta:

Ak súd vysloví právny úkon za relatívne neplatný, otvára sa realizácia predkupného práva od prvej fázy, t. j. ponuky až po jej akceptáciu či neakceptáciu.

Tohto konania sa môžu zúčastniť všetci oprávnení spoluvlastníci bez ohľadu na to, či podali žalobu o neplatnosť právneho úkonu na príslušnom súde. Aj tí oprávnení spoluvlastníci, ktorí dali jednoznačne najavo svoj nezáujem o predkupné právo, sa môžu dohodnúť na výkone predkupného práva v prospech toho oprávneného spoluvlastníka, ktorý o jeho využitie záujem má.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Predkupné právo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 40a a § 140

6. Požadovanie vysokej peňažnej náhrady za užívanie veci namiesto jej vrátenia ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi a poctivým obchodným stykom

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 27Co/43/2020 zo dňa 17. 3. 2021

Anotácia:

Súd v rozhodnutí zo skutkového hľadiska posudzoval uplatnenie nároku na zaplatenie majetkového prospechu. Tento mal podľa žalobného návrhu vzniknúť bezdôvodným užívaním notebooku, ktorý žalobca pôvodne prenechal do užívania žalovanému v súvislosti s uzatvorením zmluvy o obchodnom zastúpení. Žalovaný sa v konaní bránil, že notebook si po ukončení právneho vzťahu ponechal v držbe s ohľadom na uplatnenie zádržného práva s tým, že by ho žalobcovi vrátil po úhrade odmienu za ním vykonanú činnosť. Súd prvej inštancie žalobu zamietol s poukazom na vyššie uvedenú obranu žalovaného.

Krajský súd Trenčín ako odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu potvrdil. Zároveň však v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že bez ohľadu na to, či bolo zadržanie notebooku oprávnené, je uplatnenie nároku žalobcu na zaplatenie peňažnej čiastky zodpovedajúcej prospechu získanému za jeho užívanie (namiesto nároku na jeho vydanie) potrebné vyhodnotiť ako rozporné s dobrými mravmi, resp. zásadou poctivého obchodného styku. Zjavne totiž nesmeruje k ochrane vlastníckeho práva žalobcu, ale k získaniu neoprávneného obohatenia. Tvrdenie žalobcu o neúčelnosti vrátenia notebooku pritom neobstoí. Postup žalobcu ďalej nemožno považovať podľa súdu za zhojený ani tým, že žalobca v odvolacom konaní požadovanú čiastku znížil.

Právna veta:

V posudzovanom prípade súd prvej inštancie správne prihliadol na okolnosti prípadu a zistené okolnosti správne vyhodnotil. Týmto rozhodnými okolnosťami je jednak skutočnosť, že žalobca zvolil žalobu, ktorou sa od žalovaného domáha nie vydania zadrživanej veci, ktorá žaloba v prípade neoprávneného zadrživania hnutelnej veci prichádza v záujme dosiahnutia ochrany vlastníckeho práva prioritne do úvahy, ale žalobu, ktorou sa domáha peňažnej náhrady za užívanie veci. Ďalšou rozhodnou okolnosťou je skutočnosť, o akú zadrživajúcu vec sa jedná, konkrétne ide o elektrotechnické zariadenie, ktoré technologicky strane, a tým sa jeho hodnota aj bez jeho skutočného užívania plynutím času znižuje, no žalobca postupne v priebehu sporu na súde prvej inštancie navyšoval požadovanú výšku peňažnej náhrady a to tak, že naposledy požadovaná suma niekoľkonásobne prevyšovala hodnotu nielen konkrétne danej veci, ale aj hodnotu obdobnej novej, doposiaľ vôbec nepoužívannej veci. Z uvedeného konania, správania sa žalobcu v spore je zrejmé, že žalobca podanou žalobou nesleduje ochranu svojho vecného (vlastníckeho) práva, ale skutočným cieľom jeho konania je spôsobenie ujmy žalovanému, ktorý zadrživanie veci odôvodňuje realizáciou zádržného práva. Dosiahnutie vlastného zmyslu a účelu sledovaného právnom normou tak zostáva pre neho vedľajšie. Pri posúdení následkov uplatnenia zádržného práva žalovaným na majetkovú sféru žalobcu nemožno opomenúť ani to, že žalobca mohol ešte pred vyriešením sporu o zaplatenie vyfakturovanej odmeny z dohody o vzájomnej spolupráci, dosiahnuť zánik zádržného práva poskytnutím dostatočnej zábezpeky (§ 151v Občianskeho zákonníka), čím by zaniklo nielen zádržné právo žalovaného, ale by nenastali pre neho nepriaznivé následky, na ktoré poukazuje v žalobe (navrátenie veci in natura je ekonomicky neúčelné). Vzhľadom na zistené okolnosti, ktoré sa týkajú správania žalobcu a sledovaného účelu, je bez významu skutočnosť, či sa žalobca po neúspešnom prvoinštančnom konaní obmedzil v odvolacom konaní na požadovanie nižšej sumy, ako pôvodne žiadal. Takto zvolený postup po neúspechu v prvoinštančnom nemení nič na správnom právnom posúdení žaloby ako nedôvodnej.

Právna oblasť: Občianske právo, Obchodné právo

Právny inštitút: Výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, Výkon práva v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 3 ods. 1, § 451 ods. 1
513/1991 Zb. – § 265

7. K uvedeniu informácií podľa § 10a zákona o ochrane spotrebiteľa v reklamačnom poriadku

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 14S/106/2019 zo dňa 8. 10. 2020

Anotácia:

Krajský súd Trnava v odôvodnení rozhodnutia prináša usmernenie pre profesionálnych obchodníkov ohľadom spôsobu splnenia informačnej povinnosti podľa ustanovenia § 10a zákona o ochrane spotrebiteľa. Rozhodnutie bolo vydané na základe správnej žaloby, v ktorej sa obchodník (okrem iného) bránil proti názoru inšpektorátu SOI, že jasným a zrozumiteľným spôsobom neoznámil spotrebiteľom informáciu o možnosti obrátiť sa na subjekt alternatívneho riešenia sporov. Obchodník argumentoval, že túto informáciu výslovne uviedol v reklamačnom poriadku, ktorý bol (a to aj v súlade so zisteniami inšpektorov) dostupný na viditeľnom mieste v predajni.

Krajský súd Trnava na margo uvedenej obrany obchodníka skonštatoval, že uvedenie informácie o alternatívnom riešení sporov (a tým pádom z povahy veci pravdepodobne ani iných informácií podľa ustanovenia § 10a zákona o ochrane spotrebiteľa) v reklamačnom poriadku je z hľadiska splnenia podmienky jasného a zrozumiteľného spôsobu oznámenia spotrebiteľovi nedostatočné. Z rozhodnutia vyplýva, že informácia síce v reklamačnom poriadku môže byť obsiahnutá, ale spotrebiteľ by mal byť zároveň samostatne upozornený na to, že sa v reklamačnom poriadku táto informácia nachádza.

Právna veta:

V súvislosti s námietkou týkajúcou sa skutočnosti, že informácia pre spotrebiteľov o možnosti obrátiť sa na subjekt alternatívneho riešenia sporov, bola prístupná pre spotrebiteľov v reklamačnom poriadku, tak krajský súd poznamenáva, že tento reklamačný poriadok mohol obsahovať takúto informáciu, avšak žalobca mal takúto skutočnosť oznámiť spotrebiteľom jasným a zrozumiteľným spôsobom, že možnosť obrátiť sa na subjekt alternatívneho riešenia sporov je riešená v tomto reklamačnom poriadku a túto informáciu mal sprístupniť spotrebiteľom na viditeľnom mieste tak ako mu to určuje ustanovenie §10a ods. 1 písm. k) zákona č. 250/2007 Z. z., ktoré ukladá predávajúcemu, aby pred uzatvorením zmluvy spotrebiteľovi jasným a zrozumiteľným spôsobom oznámil informáciu o možnosti obrátiť sa na subjekt alternatívneho riešenia sporov v prípadoch ustanovených osobitným predpisom. To, že sa takáto možnosť nachádzala v reklamačnom poriadku, ako tvrdí žalobca, nie je pre spotrebiteľa jasné a zrozumiteľné oznámenie, tak ako to vyžaduje zákon.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Ochrana spotrebiteľa, Informačná povinnosť predávajúceho

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 250/2007 Z. z. – § 10a

8. Deliktuálna zodpovednosť pri posunutí začiatku platnosti diaľničnej známky zo strany Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. v rozpore s dátumom úhrady

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 2Sa/38/2020 zo dňa 17. 6. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní iniciovanom na základe správnej žaloby, ktorou bolo sledované zrušenie rozhodnutia ukladajúceho pokutu za delikt podľa § 10a ods. 1 zákona o diaľničnej známke. Žalobkyňa sa proti uloženiu pokuty bránila tvrdením, že pokuta je ukladaná za užívanie diaľnice, ku ktorému malo dôjsť dňa 1. 2. 2018 – v tejto dobe však bol poplatok riadne uhradený, pretože platba bola na účet Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. pripísaná dňa 30. 1. 2018. Správny orgán však uviedol, že z potvrdenia o úhrade diaľničnej známky vyplýva, že platnosť známky začína až dňom 2. 2. 2018. Žalobkyňa uviedla, že bola v dobrej viere, že diaľnicu môže užívať od zaplatenia známky a vzhľadom na to, že úhrada za známku bola reálne vykonaná, nemohla jej konaním vzniknúť škoda.

Správny súd dal žalobkyni za pravdu. Poukázal na to, že zo žiadneho ustanovenia zákona ani zo Všeobecných obchodných podmienok vydaných Národnou diaľničnou spoločnosťou, a.s. nevyplýva možnosť posúvať okamih začiatku platnosti známky; v zmysle zákona a tiež z uvedených obchodných podmienok naopak plynie, že tzv. ročná diaľničná známka je platná už odo dňa jej úhrady (a to napriek tomu, že na iných miestach podmienok možno nájsť ustanovenia, podľa ktorých sa v niektorých dokladoch potvrdzujúcich úhradu známky uvádza aj začiatok platnosti diaľničnej známky). Pre posúdenie naplnenia znakov skutkovej podstaty označeného deliktu je však podľa súdu podstatné to, či k okamihu užívania diaľnice bola realizovaná úhrada.

Právna veta:

Skutkovú podstatu správneho deliktu teda upravuje § 10a ods. 1 zákona č. 488/2013 Z. z., pričom jej objektívna stránka je vyjadrená v § 4 ods. 2. Podstatou, ku ktorej smeruje objektívna stránka, je, aby prevádzkovateľ vozidla pri užívaní vymedzeného úseku ciest uhradil diaľničnú známku. Jej súčasťou však nie je povinnosť týkajúca sa akceptácie Všeobecných podmienok, ktorými si žalovaný svojvoľne upraví dobu, od kedy stanoví platnosť diaľničnej známky. To znamená, že zákon č. 488/2013 Z. z. sankcionuje, resp. považuje za správny delikt také omisívne konanie, akým je neuhradenie diaľničnej známky prevádzkovateľom vozidla pri užívaní vymedzených úsekov ciest vozidlom a teda nie určenie, od kedy považuje diaľničnú známku za riadne uhradenú.

Právna oblasť: Finančné právo

Právny inštitút: Diaľničná známka

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 488/2013 Z. z. – § 10a ods. 1

9. K vzdialenosti, na ktorú možno uložiť obmedzenie, resp. zákaz približovania neodkladným opatrením podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP

Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 7Co/37/2022 zo dňa 13. 5. 2022

Anotácia:

Navrhovateľka sa domáhala, aby súd neodkladným opatrením odporcovi uložil, aby nevstupoval do rodinného domu. Ďalej žiadala, aby súd odporcovi uložil písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami nekontaktovať navrhovateľku, nepribližovať sa k navrhovateľke na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov s výnimkou účasti na súdnych pojednávaniach a úkonoch orgánov činných v trestnom konaní. Navrhovateľka tiež žiadala, aby súd nariadil kontrolu dodržiavania povinností odporcu technickými prostriedkami.

Odporca tvrdil, že na vzdialenosť 50 metrov môže mať reálny problém identifikovať, o akú osobu ide, to znamená či ide o jeho manželku, alebo nie. Uvedená vzdialenosť je neprimerane veľká a v prípade, ak by v tejto časti zostalo neodkladné opatrenie nariadené, môže v praxi spôsobovať značné problémy, nakoľko môže dôjsť k veľmi ľahkému, nevedomému prekročeniu tejto vzdialenosti, čo môže navrhovateľke dávať do rúk možnosti na to, aby poukazovala na porušovanie zákazu uloženého neodkladným opatrením.

Právna veta:

Odvolačný súd sa nestotožnil s vymedzenou vzdialenosťou 50 m. Je potrebné súhlasiť s tvrdením odporcu v podanom odvolaní, že táto vzdialenosť je neprimerane veľká a v reálnom živote môže medzi dotknutými osobami spôsobovať problémy, keď odporca ani nemusí vedieť, že navrhovateľka sa nachádza od neho vo vzdialenosti menšej ako 50 m, pričom preukazovanie takejto skutočnosti je veľmi náročné. Preto odvolací súd tento výrok napadnutého uznesenia zmenil tak, že určil vzdialenosť nie menšiu ako 20 m, ktorá vzdialenosť je vyhovujúca jednak pre ochranu telesnej integrity navrhovateľky a zároveň pre jej dodržanie zo strany odporcu.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Neodkladné opatrenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 325 ods. 2 písm. h)

10. K zmluvnému odkazu na umiestnenie všeobecných obchodných podmienok na webe a k možnosti konvalidácie ich nepripojenia k zmluve

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 26Cob/18/2018 zo dňa 6. 9. 2018

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané na základe žaloby, ktorou si dodávateľ plynu voči odberateľovi uplatnil nárok na zaplatenie peňažnej čiastky, ktorý vyplýval len zo všeobecných obchodných podmienok dodávateľa. V konaní bolo zistené, že podpísaná zmluva obsahuje odkaz na všeobecné obchodné podmienky; zároveň v nej bola uvedená adresa internetovej stránky, na ktorej bolo možné podmienky vyhľadať a zoznámiť sa s ich obsahom. Dodávateľ sa záväznosť obchodných podmienok snažil okrem iného preukázať aj tak, že odberateľ po uzatvorení zmluvy v styku s dodávateľom postupoval v súlade so znením všeobecných obchodných podmienok, ktoré mu tým pádom museli byť známe.

Odvolačný súd sa priklonil na stranu odberateľa. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že zmluvný odkaz na umiestnenie všeobecných obchodných podmienok na webovej stránke nepostačuje na to, aby bolo preukázané, že druhej zmluvnej strane boli pri uzatváraní zmluvy známe. Zároveň uviedol, že nedostatok pripojenia takýchto podmienok k návrhu zmluvy nemožno následne zhojiť tak, aby nimi bola druhá zmluvná strana viazaná od počiatku účinnosti zmluvy; ak by boli priložené k dodatku, môžu byť záväzné len pro futuro.

Právna veta:

- I. Na to, aby sa všeobecné obchodné podmienky, na ktoré zmluva odkazuje, stali súčasťou zmluvy, nepostačuje len odkaz v zmluve, ale aj naplnenie hmotnoprávnych predpokladov možnosti uplatniť v zmluve takýto odkaz na všeobecné obchodné podmienky. Týmto hmotnoprávnymi predpokladmi je skutočnosť, že všeobecné obchodné podmienky sú zmluvným stranám známe alebo už k návrhu zmluvy (teda nie až k zmluve, ale už jej návrhu predkladanom druhej zmluvnej strane) priložené. Ak tieto hmotnoprávne podmienky neboli splnené, súčasťou zmluvy sa všeobecné obchodné podmienky, napriek tomu, že zmluva bude odkaz na ne obsahovať, nestanú.
- II. Skutkové zistenie súdu prvej inštancie o tom, že k návrhu zmluvy neboli pripojené všeobecné obchodné podmienky a ani žalovanému neboli známe v čase uzavretia zmluvy nie je spätne konvalidovateľné. Je vylúčené, aby bol v dôsledku akéhokoľvek právneho úkonu urobeného žalovaným v čase po uzavretí zmluvy tento viazaný všeobecnými obchodnými podmienkami aj spätne, čo vyplýva zo základných princípov súkromného práva. Je len možné, aby v prípade, ak z akýchkoľvek dôvodov sa súčasťou uzavretej zmluvy nestali aj všeobecné obchodné podmienky (napríklad ak napriek odkazu na ne, nachádzajúcim sa v zmluve, neboli v čase jej uzavretia splnené hmotnoprávne podmienky ustanovené v § 273 ods. 1 Obchodného zákonníka, výlučne za naplnenia ktorých sa všeobecné obchodné podmienky, na ktoré sa odkazuje, stanú súčasťou zmluvy), zmluvné strany zmluvu zmenili a odo dňa účinnosti zmeny zmluvy rozšírili obsah zmluvy aj o všeobecné obchodné podmienky (samozrejme za predpokladu splnenia všetkých hmotnoprávnych podmienok, za naplnenia ktorých možno časť obsahu zmluvy určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky).

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Všeobecné obchodné podmienky

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 273

11. K možnosti oddelenia časti dojednania o výške úrokov, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, od časti dojednania predstavujúceho výšku, ktorá je s nimi v súlade

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 13CoCsp/60/2020 zo dňa 16. 6. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore zo zmluvy o pôžičke, ktorá bola posúdená ako spotrebiteľská a v ktorej bol dojednaný natoľko vysoký úrok, že ho súd prvej inštancie posúdil ako neprijateľný a odporujúci dobrým mravom. Na základe uvedeného uzavrel, že pôžičku je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Veriteľovi priznal len istinu s úrokom z omeškania a vo zvyšku žalobu zamietol. Proti rozhodnutiu sa odvolal veriteľ, ktorý namietal nesprávne posúdenie výšky úrokov; súd podľa jeho názoru chybné hodnotil výšku úrokovej sadzby – mal ale zhodnotiť výšku RPMN, ktorá podľa tvrdenia veriteľa neprevyšovala obvykle požadovanú odplatu za poskytnutie spotrebiteľského úveru na relevantnom trhu.

Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Zároveň však v odôvodnení svojho rozhodnutia upozornil, že v súvislosti s dojednaním o výške úrokov nemožno uvažovať o tom, že by bola neplatná len tá časť dojednania, ktorá by presahovala výšku sadzby súladnej s dobrými mravmi. Dojednanie o úrokoch podľa názoru súdu treba chápať ako nedeľiteľný celok a takto ho treba aj posudzovať.

Právna veta:

Za neplatnú z dôvodu rozporu dojednaných úrokov s dobrými mravmi nemôže byť považovaná iba časť dojednania podstatne prevyšujúca obvyklú úrokovú mieru, pretože ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplyva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon, je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Otázku možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nielen z hľadiska oddeľovanej časti. Dojednanie o úrokoch treba chápať ako nedeľiteľný celok. Pri neprimeranom dojednaní úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru je možné hovoriť o občianskoprávnej úžere, ktorá žiadnu právnu ochranu nepožíva. Neprimeraná odplata za úver ohrozuje najmä sociálne slabšie obyvateľstvo, a preto takéto neprimerané protiplnenie je ťažko možné podrobiť moderácii. Takéto úverové praktiky sú z celospoločenského hľadiska nebezpečné v súvislosti s neprimeraným úverovým zaťažením obyvateľstva. Občianskoprávna úžera spôsobuje neplatnosť dojednania o úrokoch v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Platnosť právneho úkonu, Úžera

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Z. z. – § 39, § 39a, § 41, § 53

12. K premlčaniu práva na vyplnenie blankozmenky

Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 4CoZm/4/2018 zo dňa 27. 2. 2019

Anotácia:

Súd v rozhodnutí posudzoval nárok z blankozmenky, ktorá bola vyplnená na základe dohody o vyplňovacom práve umožňujúcej (okrem iného) aj vyplnenie dátumu splatnosti zmenky. Žalovaný sa v konaní bránil argumentáciou, že žalobca dátum vyplnil spôsobom, ktorým značne zhoršil jeho právne postavenie, pretože splatnosť oddialil až o štyri roky – práva zo zmenky sa pritom premlčávajú 3 roky od splatnosti zmenky, ktorá podľa žalovaného nastala už odstúpením od zmluvy medzi žalobcom a žalovaným, v súvislosti s ktorou bola zmenka vystavená. Žalobca mal za to, že právo na vyplnenie blankozmenky sa nepremlčava.

Súd prvej inštancie aj odvolací súd súhlasili s názorom žalobcu. Krajský súd Košice ďalej nad rámec priklonenia sa nepremlčateľnosti práva na vyplnenie blankozmenky upresnil aj výnimky, v ktorých by mohli byť nároky z blankozmenky posúdené ako premlčané. V súlade s uvedeným odvolací súd na základe obsahu dohody o vyplňovacom práve, v ktorej dojednanie o lehote na vyplnenie blankozmenky chýbalo, uzavrel, že nárok je napriek nevýhodnému vyplneniu dátumu splatnosti daný a prvoinštančné rozhodnutie potvrdil.

Právna veta:

Doplňovacie právo nezaniká ani premlčaním a trvá, kým trvá blankozmenka, pretože z logiky veci vyplýva, že nemožno namietat premlčanie doplňovacieho práva, ak by samotná blankozmenka naďalej platne obiehala. Výnimkou v tomto smere by bol prípad, keby blankozmenka obsahovala doložku o svojej splatnosti, kedy by sa uplatnila trojročná premlčacia doba na zmenkové nároky (§ 70 ods. 1 zákona zmenkového a šekového), alebo ak by si zmluvné strany dohodli dobu na doplnenie blankozmenky v dohode o vyplňovacom práve k blankozmenke, kedy by začala premlčacia doba plynúť odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz a nárok na doplnenie blankozmenky by sa premlčal vo všeobecnej trojročnej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Cenné papiere, Zmenky, Premlčanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 191/1950 Zb. – Čl. I. § 10, § 70
40/1964 Zb. – § 100 ods. 2, § 101

13. K možnosti dojednania predkupného práva s obligačnými účinkami pre iný prípad, než scudzenie; k možnosti uplatnenia predkupného práva pri prechode vlastníctva

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Co/59/2020 zo dňa 13. 5. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o nahradenie prejavu vôle žalovaných, že ako predávajúci žalobcovi navrhujú uzatvorenie kúpnej zmluvy, na základe ktorej bude do vlastníctva žalobcu prevedený spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti. Žalobca odôvodnil žalobu tým, že s žalovanými uzatvoril dohodu o predkupnom práve pre prípad, že sa do určitého dátumu v predmetnej nehnuteľnosti nezrealizuje dohodnutý projekt. Zároveň bol nárok opretý aj o skutočnosť, že žalovaní iniciovali konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré podľa názoru žalobcu predstavovalo ekvivalent snahy o scudzenie spoluvlastníckeho podielu.

Krajský súd Banská Bystrica (po vrátení veci Najvyšším súdom) zaujal v odôvodnení svojho rozhodnutia stanovisko, že aj pre predkupné právo s obligačnými účinkami platí, že ho možno dohodnúť len pre prípad scudzenia veci. Zároveň z odôvodnenia vyplýva, že predkupné právo dohodnuté pre prípad predaja nemožno uplatniť v súvislosti s rozhodnutím súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, pretože v uvedenom prípade nejde o prevod vlastníckeho práva, ale o jeho prechod.

Právna veta:

- I. Neboli splnené podmienky na to, aby sa mohol žalobca úspešne domáhať svojho predkupného práva voči žalovaným a teda ani domáhať sa nahradenia prejavu vôle žalovaných im predmetnú nehnuteľnosť previesť. Žalovaní totiž po skončení činnosti občianskeho združenia Chránené bývanie a chránené dielne neprevádzal predmetnú nehnuteľnosť do vlastníctva ďalšej osoby, ale podali žalobu na okresnom súde o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. V takom prípade by však nedošlo k prevodu nehnuteľnosti na tretiu osobu, ale k prechodu vlastníckych oprávnení žalovaných na tretiu osobu, resp. na ďalšieho (ďalších) podielového spoluvlastníka. Dohoda zmluvných strán v kúpnej zmluve však dojednanie o predkupnom práve predávajúceho v prípade prechodu vlastníctva (spoluvlastníctva) neobsahovala.
- II. V zmysle § 602 ods. 1 OZ je možné predkupné právo dojednať pre prípad, že by kupujúci chcel predmetnú nehnuteľnosť predať, avšak účastníci zmluvy sa dohodli na predkupnom práve nie pre prípad, že by kupujúci chceli predmetnú nehnuteľnosť predať, ale viazali ho na podmienku nerealizovania projektu občianskeho združenia Chránené bývanie a chránené dielne alebo skončenia jeho činnosti. Dojednanie predkupného práva je preto v rozpore so zákonom, keďže svojím obsahom odporuje zákonu (§ 39 OZ).

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Predkupné právo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 602

14. Spoločník s.r.o. nemá právo vyžadovať, aby jeho právo na informácie a kontrolu podľa § 122 Obchodného zákonníka plnil jeho splnomocnenec

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 26Cob/28/2016 zo dňa 27. 4. 2017

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní iniciovanom spoločníčkou s.r.o., ktorá sa svojou žalobou domáhala, aby jej spoločnosť umožnila nahliadať do ňou označených dokladov. V petite žiadala, aby bolo spoločnosti uložené, nech umožní výkon práva nahliadať do dokladov spoločne za účasti spoločníčkou k tomu splnomocnených osôb. Spoločnosť však nahliadnutie iným osobám neumožnila s odkazom na ochranu svojich hospodárskych a iných záujmov a obchodného tajomstva s tým, že spoločníčka (a zároveň splnomocnenci) odmietli v súvislosti s výkonom kontroly uzatvoriť dohodu o mlčanlivosti. Súd prvej inštancie žalobu zamietol. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia implicitne vyplynulo, že pokiaľ nie je právo na informácie a kontrolu prostredníctvom zástupcu spoločníka, resp. odborne disponovanej osoby zakotvené v spoločenskej zmluve, nemožno od spoločnosti vyžadovať, aby povinnosti voči spoločníčkovi plnila aj voči jeho splnomocnencovi.

Krajský súd Nitra v nadväznosti na odvolanie spoločníčky prvoinštančné rozhodnutie potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia výslovne uviedol, že pokiaľ spoločnosť s výkonom kontrolných oprávnení prostredníctvom zástupcu spoločníka nesúhlasí, nemá spoločník právo to od nej vyžadovať. Oprávnenia podľa § 122 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka sa totiž striktnie viažu na osobu spoločníka.

Právna veta:

Petitom svojej žaloby sa žalobkyňa domáha, aby výkon jej zákonných kontrolných oprávnení bol rozšírený aj na ďalšie 2 osoby (ňou vybraného advokáta a audítora), čo odvolací súd nepovažuje za súladné s hmotnoprávnou úpravou obsiahnutou v Obchodnom zákonníku. Kontrolné oprávnenia vyplývajúce z § 122 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka totiž svedčia výlučne v prospech spoločníka, a nie je podľa názoru odvolacieho súdu možné ich rozšírenie na ďalšie osoby bez aktívneho súhlasu dotknutej obchodnej spoločnosti.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Spoločnosť s ručením obmedzeným, Práva spoločníkov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 122 ods. 1, 2

15. Zoznam platiteľov dane za ubytovanie nie je daňovým tajomstvom

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 14S/38/2020 zo dňa 3. 6. 2021

Anotácia:

Prvostupňový správny orgán tvrdil, že skutočnosť, či je niekto platiteľom dane za ubytovanie je informácia, ktorá sa získa pri správe daní (oznamovacia povinnosť daňového subjektu – platiteľa dane alebo vyhľadávacia činnosť správcu dane), to značí takáto informácia je daňovým tajomstvom a môžu ju podľa § 11 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. poskytnúť len osobe, ktorá preukáže oprávnený záujem, ktorý vyplýva z plnenia jej úloh.

Právna veta:

Zoznam platiteľov dane za ubytovanie nie je informáciou, ktorá bola získaná pri správe daní, pretože zoznam takýchto platiteľov je informáciou, ktorá žiadnym spôsobom nemôže zasiahnuť do majetkových či iných pomerov daňových subjektov, ktoré sú platiteľom tejto dane.

Právna oblasť: Daňové a poplatkové právo

Právny inštitút: Daňové tajomstvo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 563/2009 Z. z. – § 11